Hogyan tovább?

Farkas Istvánné, a nőtanács szegedi titkára beszél a nőmozgalom munkájáról a konferencia után

A nőkonferencia után a küldöttek városukba, községeikbe sok hasznos tapasztalattal tértek vissza. Van, bőven van munka a nőtanácsokban. A nőkonferencia útbaigazítást adott. Választ adott a nőtanács vezetőinek „hogyan tovább" kérdésére. Farkas Istvánnét, az Országos Nőtanács szegedi titkárát kérdeztük meg, hogyan végzik munkájukat a konferencia után.

— A konferenciára nem mentünk üres kézzel — mondja Farkas elvtársnő —, tizenkét szervezetünk már dolgozott. Városunkban is ugyanúgy, mint a konferencia beszámolója is leszögezte, a kommunistaasszonyok — akik már évek óta jelentős munkát végeztek a nők között — álltak a mozgalom élére. Kiépítették a régi, jól bevált aktívahálózatot. Az aktívák révén jutnak el hozzánk asszonyaink problémái. A régi — a nők között végzett politikai munkában jártas — asszonyaink sok új, pártonkívüli, a néphez hű dolgozó asszonyt aktivizáltak. Ezek jól megállják a helyüket. Hogy csak egy példát említsünk, 12 szervezetünk közül öt élén pártonkívüli asszony áll. A konferenciáig munkánkat a szociálpolitikai kérdések megoldása jellemezte.

Bebizonyítjuk adottságainkat a vezetéshez

Most, a konferencia után — folytatja Farkas Istvánné — feladatainkat három nagy csoportra oszthatjuk. Ezek a következők: A nők politikai, kulturális nevelése és a kettővel szorosan összefügg a harmadik, az ifjúság nevelése. Nézzük ezeket egyenként.

— A konferencián sok szó esett a nők egyenjogúságáról. Itt is — mint napjainkban sok helyen — elmondtuk és leszögeztük: a nők egyenjogúsága a gyakorlatban nincs meg. Kevés a nővezető. Ez nemcsak állami és gazdasági területen nyilvánul meg, hanem a pártvezetésben is. Komoly nevelőmunkával kell asszonyainknak bebizonyítani, hogy bennünk, nőkben is ugyanúgy megvan az adottság a vezetéshez, mint a férfiakban. Természetesen mi is tudjuk vagyunk abban, hogy nem érvényesült a gyakorlatban az egyenjogúságunk.

Eddig miért maradtak le a nők?

— Sok asszony — mondja tovább Farkas elvtársnő erről a kérdésről — nem veszi komolyan képzését. Lemarad a férfiak mögött. Emiatt nem szabad csupán a nőket hibáztatni. Hiszen a termelő, a hivatali munkájukon kívül számos más irányú elfoglaltságuk van. Gyermeknevelés, a család gondja, baja, a második műszak és lehetne hosszasan sorolni. A férfiaknak kell segíteniök az asszonyok munkáját, képzését, lehetőséget kell adni a szakmai továbbképzésükre.

— Itt szeretném elmondani, hogy nem úgy akarjuk megvalósítani egyenjogúságunkat, mint lapjaink szatirikus rovataiban propagálják a konferencia után. Nem akarunk mi dirigálni, nem akarjuk mi a férfiakat „elnyomni", mint ahogy ők teszik, csupán egyenjogú polgárok akarunk lenni. Városunkban különösen komoly munkát jelent ezt megértetni a mezőgazdaságban dolgozó asszonyokkal, férfiakkal. Ha valahol van hiba, itt igen. A termelőszövetkezetekben a legapróbb jelei sem mutatkoznak az egyenjogúság elvének. Városi szerveink éppen ezért patronálják a tsz-ek nőtanácsait. A rókusi nőtanács a Dózsa Tsz, a felsővárosi az Alkotmány, a Petőfi a Felszabadulás, az újszegedi a Haladás Tsz szervezetét segíti. Az asszonyokat fokozottabban vonják be a szakmai oktatásba, segítenek elsajátítani szakmájukat.

A kulturális képzésért, az ifjúságért

— Fokozottabb gondot fordítunk pártunk politikájának megismertetésére. Munkánkban arra törekszünk, hogy asszonyaink ne csak megismerjék, hanem elfogadják és magukénak vallják ezt a politikát és dolgozzanak végrehajtásáért. Ehhez természetesen az szükséges, hogy az asszonyok minden rétegét megnyerjük és helytállásra, munkára és hazaszeretetre neveljük őket.

— Itt érkeztünk el a kulturális neveléshez. Már eddig is tettünk lépéseket. Ismeretterjesztő előadásokat szerveztünk, de ez nem elég. Keressük, kutatjuk a helyes utat, a helyes módszereket. Asszonyainkat művelt, az irodalmat ismerő intelligens emberekké akarjuk nevelni. Sokrétű, színes programot kell készíteni, mely érdekli a nők minden rétegét.

— Különös nagy gondot fordítunk az ifjúság nevelésére — mondja a következő feladatnál Farkas Istvánné.

— Elsősorban a szülők nevelési problémáin szeretnénk segíteni. Felújítjuk és új tartalommal töltjük meg a „Szülők Iskoláját". A nevelésben jártas pedagógusok foglalkoznak itt a szülőkkel. Ugyancsak felújítjuk a „Nevelj jobban"-mozgalmat. Valahogy úgy, ahogy a konferencián erről az egyik részvevő beszélt: „Az egyik budapesti KÖZÉRT-ben vakember vásárolt. Tizenkét éves fiúcska sietett segítségére és vásárlás után elkísérte a villamosig. A nőtanács tagja ezt megfigyelte, megkérdezte a kisfiú nevét, iskolája címét. Levelet írt az iskolába, arra kérte az osztályfőnököt, osztálytársai előtt olvassa fel a köszönőlevelet, dicsérje meg a fiút. Egyben köszönetet mondott a tanárnak is neveléséért". Valahogy így képzeljük el ezt a mozgalmat.

— Még jó néhány szervezési feladatot is meg kell oldanunk — mondotta végül Farkasné elvtársnő. — A Béketelepen, Mihályteleken és Móraváros nincs szervezetünk. A szervezetek megalakulása után minden erőnkkel a kitűzött feladatok megvalósításáért dolgozunk.

Súlyos ítélet a Zsiga Kálmán-bűnügyben

Zsiga Kálmán és társai bűnügyéről annak idején a rendőrségi nyomozás befejeztével beszámoltunk olvasóinknak. Közvetlenül a cikk megjelenése után több levél érkezett szerkesztőségünkbe. E levelek írói, munkásemberek, egy-egy közvetlen élményt, vagy észrevételt közöltek a nagylábon élő Zsiga Kálmánról, aki bűnszövetkezetben több mint 4 esztendeig lopta a vezetésére bízott 1-es számú szegedi vasáruda értékeit. Zsiga annyira magabiztos volt még a nyomozáskor is — erre annak idején utaltunk is cikkünkben —, hogy nem átallotta kijelenteni, hogy ügyében úgysem történhetnek nagy dolgok, mert protekcióra, mentőangyalokra van kilátása. A mentőangyaloknak viszont úgy látszik, leolvadt a szárnyuk, mert nem tudták a bűnöst tisztára mosni, legalábbis erről győzött meg bennünket a városi bíróság dr. Kremán Miklós-tanácsa által hozott példás ítélet, amellyel Zsiga Kálmánt és társait sújtotta.

Érdekes és megjegyzendő, hogy bírósági körök felfogása szerint Zsiga és társai nagyarányú, a társadalmi tulajdon sérelmére elkövetett lopása, sikkasztása mintegy »előfutama« a mostanában leleplezett Szegedi Cipőgyári és Cipőipari KTSZ-ben történt hatalmas lopásoknak. Zsiga bűntársai ugyanis a Szegedi Cipőgyárból kerültek ki, akik minden gátlás nélkül lopták és lophatták a villamos szerelési tárgyakat, anyagokat, mert az akkori ellenőrzés módszere — ha ez egyáltalán volt!? — lehetővé tette számukra. Ugyszintén Zsiga Kálmán számára is, akit úgyszólván a kutya sem ellenőrzött éveken keresztül, legalábbis erre mutat a folyamatosan elkövetett bűntény, amelyből mindenre futotta Zsigáéknak: motorkerékpárra, drága és különleges porcelánokra, az egész családra »rendszeresített« bőrkabátokra, a szebbnél szebb edényárukra, bútorokra, busás szórakozásokra — s a házkutatáskor 37 ezer forint készpénz is előkerült —, jóllehet 1800 forintos fizetéséből nem telt volna Zsigáéknak mindenre ilyen bőségesen.

A két megszakítással, 11 napig tartó bírósági tárgyaláson mindenre fény derült, hiába próbálta Zsiga letagadni azt, amit az előző napi tárgyaláson már egyszer bevallott. A bíróság is tud számolni, s így adatott össze a sok-sok lopott érték, s azok az értékes háztartási tárgyak, amelyek értékéből levonták Zsiga négyévi üzletvezetői fizetését. S így derült fény tisztán és pontosan a lopott és sikkasztott tárgyakra, amelyekre nem tellett másoknak, a Zsigáéhoz hasonló fizetésű embereknek, mert azok nem loptak és csaltak, hanem becsületesen éltek.

A városi bíróság dr. Kremán-tanácsa *Zsiga Kálmánt* a társadalmi tulajdon sérelmére ismételten és bűnszövetkezetben elkövetett sikkasztás, üzletszerűen elkövetett árdrágítás, valamint a közellátás érdekeit veszélyeztető bűntett miatt *ötévi börtönre*, 2 ezer forint értékű vagyonelkobzásra, háromévi jogvesztésre ítélte, ugyanakkor körülbelül 50 ezer forint értékben elkobozták az összes bűnjeleket, motorkerékpárt, porcelánokat, bőrkabátokat stb. Emellett *bűnügyi zárlat alá vették bútorát, rádióját, berendezési tárgyait*, egy polgári per befejezéséig, amely pert a Cipőgyár, illetve a Kiskereskedelmi Vállalat indít még Zsiga Kálmán ellen.

Csikós József, volt késes kisiparost a társadalmi tulajdon sérelmére bűnszövetkezetben elkövetett sikkasztásért 4 hónapi börtönre, *ifj. Görög János* DÉMA cipőgyári műszerészt, a társadalmi tulajdon sérelmére elkövetett lopás, sikkasztás, orgazdaság, magánokirathamisítás és árdrágító visszaélés bűntette miatt két és félévi börtönre, 2 ezer forint pénzbüntetésre és háromévi jogvesztésre ítélték. *Mertlik Sándor* fuvarost orgazdaságért 4 hónapi börtönnel sújtották. *Csurman Lajos* cipőgyári műszerészt a társadalmi tulajdon sérelmére elkövetett lopásért, sikkasztásért egyévi börtönre és háromévi jogvesztésre ítélték, míg *Borka György* cipőgyári raktáros sikkasztásért 10 hónapi börtönt, háromévi jogvesztést, *Marton János* cipőgyári műszerész sikkasztásért 4 hónapi börtönt kapott. *Nyíri Ferenc* bazárost sikkasztás vádja alól felmentette a bíróság, ugyanis csak Zsiga Kálmán vallott ellene terhelően. Így Zsiga Kálmán ellen *hamis vádért indít még az ügyészség eljárást.*

Érdekes kuriózum, hogy ebben *a nagyszabású ügyben 37 tanút hallgattak ki, az összes ügyirat súlya közel jár a négy kilóhoz, míg az ítélet szövege 37 gépelt oldalt tesz ki*

(— i — e)

Kortársi vallomásokat is láthatnak a József Attila emlékkiállításon

Ma lesz a József Attila irodalmi est

Ma este 7 órakor a Központi Egyetem auláiában a József Attila Emlékbizottság és a TTIT a költő halála huszadik évfordulójának emlékére irodalmi estet rendez. Mint már jelentettük, az irodalmi esten Király István Kossuth-díjas egyetemi tanár mond ünnepi megemlékezést, az est műsorában pedig Gobbi Hilda Kossuth-díjas kiváló művész, Horváth Ferenc, Berek Katalin Jászai Mari-díjas, Komlóssy Erzsi, a Szegedi Nemzeti Színház operaénekesnője, Joó László, a Szegedi Nemzeti Színház tagja lépnek fel, valamint a szegedi Egyetemi Énekkar.

Az emlékbizottság munkatársai összeállították a József Attila-emlékkiállítást is. A Somogyi és az Egyetemi Könyvtár nagy segítséget adott a kiállítás anyagának összegyűjtéséhez és a kiállítás megrendezéséhez is. Sok érdekes anyag szerepel a kiállításon, de a kortársi emlékezések nagy részét a tárlókban és a fali táblákon hely hiányában, nem lehet a közönség elé tárni. Egy érdekes kortársi megemlékezést, Vág Sándor megemlékezését ezért a következőkben közlünk. A megemlékezés a készülő József Attila-emlékkönyvben is szerepelni fog.

Vág Sándor a következőket írja:

Mint a makói Állami Gimnázium növendékével találkoztam vele először, amikor a szegedi írók társaságával (Móra Ferenc, Juhász Gyula, Réti Ödön stb.) átrándultam Makóra. Tanárai és a makói progresszív társaság, büszkén mutattak József Attilára, mint aki az övék, hozzájuk tartozik. Akkor Attilának aránylag jól ment dolga, mert nővérénél, Makai Ödön ügyvéd feleségénél lakott. Ettől kezdve állandóan figyeltem működését napi- és hetilapokban, folyóiratokban, majd később kötetekben megjelent költeményeit is.

Egyetemi hallgató korában sokszor megfordult Szegeden és Juhász Gyula társaságában többször találkoztam vele. Igen rossz anyagi viszonyok között lehetett. Egyszer éjfél után, egyedül baktattam hazafelé a Kárász utcán. Szembejött velem József Attila. Egyedül volt. Megkérdeztem, hova megy. »Sehova«, válaszolt. Kiderült, hogy nincs lakása, nincs hova lehajtsa fejét. Magammal vittem Pallavichini utcai (ma Kiss Ernő utca) lakásomba és ágyat vetettem neki. Reggel hivatalba kellett mennem. Elkészítettem számára valami reggelijéiét és magára hagytam a lakásban. Mikor délben hazajöttem, Attila már nem volt ott. A mosdón egy bronz-gyűrűt találtam, olyan pecsétgyűrű formájút, azonban betűk nem voltak bevésve. A gyűrűt kis utazótáskám belső zsebében tartottam, hogy ha majd egyszer találkozom vele, visszaadjam neki. Aztán sokáig nem láttam.

Egyszer Budapesten, nem emlékszem kinek a társaságában, — talán Juhász Gyula lehetett —, valamilyen munkásmozgalmi kulturális helyen kerestük fel, valahol a József vagy Ferenc körúton. Egy csoport fiatalember társaságában találtuk. Ifjúmunkások voltak; szavalókórus, melyet ő tanított be. Persze a táskám nem volt velem, és a gyűrűt nem adhattam vissza. Többet nem találkoztam vele.

A kortársi emlékezés az emlékezetben megőrzött dolgokat közli, s nem pontos. Vág Sándor megemlékezésében is van néhány pontatlanság, ami azonban a lényeget, József Attila szegedi életkörülményeinek kérdését nem érinti.

Egy kis szövetkezet nagy tervei

A ruzsai Kiss Imre Termelőszövetkezet — bár nem tartozik a szegedi járásban a legnagyobbak közé —, de az utóbbi években a legtehetősebb, a leggazdagabb szövetkezetek sorába küzdötte fel magát. Legékesebb bizonyíték erre, hogy a sokféle beruházás ellenére, az ellenforradalom okozta károk helyreállításán túl, most, az idei zárszámadáskor készpénzt és termények értékét együtt számítva 40 forint 36 fillért oszthattak ki munkaegységenként.

A szövetkezetnek nagyívűből már elkészült az új esztendei fejlesztési, termelési terve. Az új tervek és elgondolások szerint teljesen új üzemegységet, vagy inkább majorságot akarnak létrehozni. Egy helyre tömörítik a szövetkezetet kiszolgáló, a szövetkezet tulajdonát képező összes segédüzemeket. Itt építik fel a közel tíz vagon befogadó képességű gyümölcscsomagoló és -tároló épületet is. Ide kerül a tsz szeszfőzdéje, darálóüzeme, s a fűrésztelep is. A hosszabb időre szóló elgondolások szerint ennek az újonnan építendő majornak a környékén nagyobb kiterjedésű új gyümölcsösöket, elsősorban almaféléket akarnak telepíteni. Az első tíz holdat a következő években be akarják almával ültetni.

Nagy jelentőségű határozatok a kukoricavetőmag termesztés fejlesztésére

A Földművelésügyi Minisztérium legutóbbi kollégiumi ülésén a vezető szakemberek megtárgyalták a kukoricavetőmag termesztés jelenlegi helyzetét. A kollégium megállapította, hogy a kukoricavetőmag előállításának és szétosztásának eddigi rendszere nem vált be. Nagyon sok szerv és kísérleti intézet foglalkozott a kukoricatermesztés és kukoricavetőmag előállítás különböző módszereivel, de egyéb agrotechnikai kérdésekkel is. Az eredmények azonban nem mindig kerültek gyakorlati megvalósításra, s a széleskörű elterjesztés előtt sok esetben nem végezték el a nagyüzemi próbákat. Hiányoztak a hibrid kukoricamagot termelő gazdaságok és a vetőmag elkészítésével foglalkozó üzemek, valamint korszerű gépek is. Mindezeken kívül súlyos hiba volt az is, hogy nem volt olyan irányító és összefogó szervezet, amely összehangolta volna a kukoricatermesztéssel kapcsolatos tennivalókat.

A kollégium elhatározta, hogy a mezőgazdaság fejlesztésének háromévi tervében, 1961-ig a kukorica vetésterületének háromnegyed részén hibridkukoricát kell vetni. Ennek érdekében többek között létre kell hozni a hibridkukorica fejlesztési tanácsot. A vetőmag-látás és a vetőmag felhasználás megjavítására a jövő esztendőben hat, egyenként 1500 tonna hibridkukoricát termelő üzemet létesítenek. A kollégium határozata szerint a kukoricavetőmag termesztés feladatainak megoldásával az eddiginél nagyobb mértékben kell foglalkoznia a különböző mezőgazdasági kutató és kísérletügyi intézeteknek is.

Hull a pelyhes, fehér hó, Jöjj el kedves Télapó!...

A móravárosi iskola szülői munkaközössége az iskola vezetőségével karöltve napok óta készül arra, hogy a munka komoly órái között a szeretet melegét sugározza a gyermekek felé.

Várakozó percek... s Télapó bekopog minden osztályba, a munkahelyre, hol embernek készülnek az emberkék.

Talán legnagyobb az öröm az első osztályban. Télapó szeme mosolyog, de néha kicsit szomorú is, míg elmondja: örül, hogy a Laci jól számol, Zoli, Péter szépen olvas; de miért késik el a Sándor? — Pityu arcán nagyobbak lettek a rózsák, Péter szeme kékebb most, mint a nefelejcs s mosolyra nyílik minden kis »cukorlesőc« szája —, míg Télapó dicséről és megbocsátó szeretettel mindenkinek örömet osztogat.

Ott van már a kis kezekben a csomagba rejtett szeretet. A papír fényességén csillog az örök asszony fáradhatatlan kezének simogatása, a cukorkákban rejtőzik az örök anya szeretetének édessége, s a makkból készült eleven figurákról a nagyobb, az erősebb testvér, az úttörő pajtás ügyessége és gondossága mosolyog.

Búcsúzik Télapó... s az udvarias Laci már az ajtónál terem. Ne!... most az egyszer ne siess Lacikám, ... ne nyisd ki még az ajtót... tartsuk itt Télapót... örökítsük meg ezt a percet... Szeretném, ha szemetekben mindig csak a szeretet visszfénye ragyogna, ha arcotokra sohasem vésne keserű vonást a csalódottság, — ha minden nagyobb gyermek az úttörő pajtás erősebb, segítő kezével nyúlna csak felétek —, ha minden asszony szeméből az örök anya melegségét éreznétek, — ha minden felnőtt okos, nevelő szeretete védene benneteket. — Szeretném, ha értetek —, mindenki jó lenne...

Télapó léptei távozón kopognak... s a gyermekek ajkán felcsendül az ének:

»Hull a pelyhes fehér hó...«

És én szeretném így folytatni:

— Emberek, de sok köztetek a — »Télapó«.

Domonkos Sándorné